

ZDRUŽENJE ZA ESPERANTO SLOVENIJE ★ SLOVENIA ESPERANTO-LIGO

Štefanova 9, 1000 Ljubljana, info@esperanto.si, www.esperanto.si

Datum: 2. 2. 2016

Št.: 2016-101/jj

ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO

Poljanska cesta 28
1000 LJUBLJANA

Zadeva: Vloga za začetek postopka za uvrstitev mednarodnega jezika esperanta med obvezne izbirne predmete v tretjem triletju osnovne šole

Na OŠ Antona Ukmarja Koper so učenci zainteresirani za učenje mednarodnega jezika esperanta, zato bi jim šola rada ponudila esperanto kot obvezni izbirni predmet v tretjem triletju osnovne šole že v šolskem letu 2016/2017. Podoben interes smo zaznali še na več osnovnih šolah v Sloveniji, na primer na OŠ Simona Jenka v Kranju in na OŠ Sava Kladnika v Sevnici.

Združenje za esperanto Slovenije, ki združuje esperantska društva in individualne člane iz vse Slovenije, podpira pobudo, da bi mednarodni jezik esperanto postal obvezni izbirni predmet v tretjem triletju osnovne šole. Naši strokovnjaki za esperanto in za poučevanje tega jezika so pripravljene sodelovati pri pripravi ustreznih učnih načrtov, programov za izobraževanje učiteljev esperanta in drugih dokumentov, ki so potrebni za uvrstitev esperanta med obvezne izbirne predmete ter za izvajanje teh programov.

Mednarodni jezik esperanto je danes najbolj razširjen umetni oz. načrtovani jezik na svetu.ocene so, da danes govori esperanto v 120 državah do 2 milijona ljudi, vključno z nekaj tisoč rojenimi govorcami, ki jim je esperanto materni jezik. Ludvik L. Zamenhof, oče esperanta, je leta 1887 objavil prvi učbenik mednarodnega jezika pod psevdonimom "D-ro Esperanto", ki je pozneje postal ime jezika. Zamenhofov namen je bil ustvariti nevtralen mednarodni jezik, ki bi bil enostaven in bi spodbujal mednarodno sodelovanje med ljudmi, ki govorijo različne matere jezike. Od takrat se je v esperantu razvila obsežna izvorna in prevodna književnost in nastali so časopisi, revije ter radijske in televizijske oddaje.

Esperanto se je uveljavil v sodobni informacijski tehnologiji. Wikipedija v esperantu (<https://eo.wikipedia.org>) ima danes več kot 225 tisoč člankov. Google ga je leta 2012 dodal v svoj prevajalnik, v katerem je zdaj 90 jezikov. Strojno prevedena wikipedija iz angleščine v esperanto (<http://epo.wikitrans.net/>) vsebuje več kot 4,6 milijona člankov. Platforma za učenje tujih jezikov Duolingo (<https://www.duolingo.com>) je od 28. maja 2015 do danes zabeležila več kot 281 tisoč uporabnikov aplikacije za učenje esperanta.

Esperanto ima poleg družbenih, kulturnih in gospodarskih prednosti tudi dokazano pomemben propedevtični učinek - učenje esperanta pomaga pri boljšem in uspešnejšem učenju maternega in tujih jezikov ter matematike. V Veliki Britaniji to njegovo lastnost uporabljajo v projektu Springboard to Languages (<http://www.springboard2languages.org>).

Prednosti uvedbe obveznega izbirnega predmeta v tretje triletno osnovne šole, ki jih želimo izpostaviti, so med drugim:

- Učenci bi se učili jezik, ki je pravilen in veliko bolj prilagodljiv, kot kateri koli drug jezik.
- Učenje esperanta učencem pomaga spoznati splošno delovanje jezikov (propedevtičen učinek);
- Okrog 40 odstotkov časa prihranimo, če se pred učenjem kakega tujega jezika naučimo osnov esperanta.
- Ker je esperanto jezik, ki črpa korene besed iz različnih jezikov, je zelo dobra osnova za učenje drugih tujih jezikov.
- Učenje esperanta učencem dviga samozavest, saj je povprečen čas, potreben za standardno znanje jezika, samo 150 ur (v primerjavi z 2000 urami za nemščino, 1500 urami za angleščino in 1000 urami za italijanščino) (Vir: Primerjalna študija za kibernetično pedagogiko, Paderborn, Nemčija).
- Mednarodni jezik esperanto podpira idejo, ki temelji na nevtralnem jeziku in ima za cilj enakopravnost in prijateljstvo med vsemi ljudmi, kar je za mladino pomembno etično izhodišče.
- Z esperantom lahko učenci najdejo veliko novih prijateljev povsod po svetu.
- Metoda učenja s tablico in aplikacije Duolingo je za otroke zanimiva in zabavna, zaradi česar je učenje učinkovitejše, zaradi vzporedne uporabe angleščine pa otroci istočasno izpopolnjujejo svoje znanje dveh jezikov.

Generalna konferenca UNESCA je dvakrat sprejela posebno resolucijo o esperantu. V prvi iz leta 1954 je ugotovila, da so rezultati, doseženi z uporabo esperanta na področju mednarodne intelektualne izmenjave in za zблиževanje narodov sveta, v skladu s cilji in ideali UNESCO. Prav tako je ugotovila, da je več držav članic izrazilo svojo pripravljenost uvesti ali razširiti poučevanje esperanta v svojih šolah ali visokošolskih izobraževalnih ustanovah.

V drugi resoluciji iz leta 1985 o praznovanju stoletnice esperanta je poudarila, da je esperanto v času od prve resolucije pomembno napredoval kot sredstvo za sporazumevanje med ljudstvi in kulturami različnih držav in se razširil na večino območij sveta in na večino področij človekove dejavnosti. Priznala je velike možnosti, ki jih ponuja esperanto za mednarodno razumevanje in komuniciranje med ljudstvi različnih narodnosti. Povabila je države članice, naj spodbujajo uvedbo študijskih programov o jezikovnem problemu in esperantu v svoje šole in ustanove visokošolskega izobraževanja.

Poudariti želimo, da je mednarodni jezik esperanto v preteklosti že bil fakultativni predmet v osnovnih šolah v Sloveniji z veljavnim učnim načrtom, ki ga je izdal Zavod za šolstvo SR Slovenije leta 1982. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani je izbirni predmet na Oddelku za primerjalno in splošno jezikoslovje.

Mednarodni jezik esperanto je dobil mesto v Zakonu o medijih leta 2006, ki v členu o zaščiti slovenskega jezika določa: »Da je ime medija ali rubrike oziroma oddaje skladno z določbami tega zakona, se šteje tudi, ko gre za ime v mrtvem jeziku, esperantu ali v enem od slovenskih pokrajinskih narečij.«

OŠ Antona Ukmarja Koper je 8. 12. 2015 vložila zadevni predlog na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in je bila z odgovorom št. 6034-120/2015/2 z dne 11. 12. 2015 napotena na Zavod RS za šolstvo v smislu Navodila o vodenju postopkov priprave, posredovanje v sprejem in objave javno veljavnih izobraževalnih in vzgojnih programov (UL RS, št. 5/2011). Kopije teh dopisov so v prilogi.

Zato vas prosimo, da nam sporočite, kakšne pogoje bi moralo Združenje za esperanto Slovenije, ki želi zainteresiranim osnovnim šolam nuditi strokovno podporo, izpolniti in katere dokumente predložiti, da bi Zavod RS za šolstvo izvedel postopek priprave in posredovanja

predloga za uvrstitev mednarodnega jezika esperanta med obvezne izbirne predmete v tretjem triletju osnovne šole. Združenje za esperanto Slovenije predvideva imenovanje strokovne komisije, ki bo lahko sodelovala s strokovnjaki Zavoda RS za šolstvo pri izdelavi strokovnih podlag.

mag. Janez Jug

predsednik

Priloge:

- vloga OŠ Antona Ukmarja Koper
- odgovor Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport
- dopis ZES OŠ Antona Ukmarja Koper

Prejmejo:

- naslovnik - priporočeno
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – v vednost brez prilog
- OŠ Antona Ukmarja Koper – v vednost brez prilog
- arhiv ZES - tu